



APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel.8 70662008, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GIK projektai“ 2018-09- *12* Nr. (30.2)-A4- *14423*
El. p. a.stanionyte@bpimone.com Į 2018-08-06 Nr. 157/18

UAB „Eurotransa“
El. p. uab.eurotransa@gmail.com

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL ALYTAUS R. SAV., DAUGŲ SEN., BOGUŠIŠKIŲ ŽVYRO TELKINIO NAUJO PLOTO NAUDOJIMAS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Eurotransa“, Čižiūnų kel. 13, Čižiūnai, LT – 64485 Alytus, tel. +370 685 58989, el. p. uab.eurotransa@gmail.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „GIK projektai“, Konstitucijos pr. 23, LT- 08105 Vilnius, tel. +370 662 38817, el. p. a.stanionyte@bpimone.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Atranka atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.4. punktu – kitų naudingųjų iškasenų gavyba (kai kasybos sklypas – mažesnis kaip 25 ha, bet didesnis kaip 0,5 ha).

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta.

Bogušiškių žvyro telkinio naujas plotas yra Alytaus r., Daugų sen., Karliškių k. Planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) teritorija yra privačios nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose: kad. Nr. 3347/0004:493, kad. Nr. 3347/0004:494, kad. Nr. 3347/0004:495, kurių pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai bei kad. Nr. 3347/0004:115, kurio pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos paskirties žemės sklypas.

Pagal Alytaus rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo projekto (patvirtintas 2015-11-14 sprendimu Nr. K-328) žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį, PŪV teritorija patenka į IV-Žis, IV-Žis-gk – lengvųjų žemių zoną, II-Žiag-gk – geros ūkinės veiklos žemių zoną (sodyba su priklausiniais PŪV teritorijoje bus nugriauta prieš pradendant kasybos darbus), parengtiniai išžvalgytų išteklių teritoriją. Nuo 2018 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I- 1120 22 straipsnio pakeitimo įstatymo 5 dalies: „5. Kai žemės gelmių išteklių telkiniai nenurodyti savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose

teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.“. Planuojamai teritorijai atlikus poveikio aplinkai vertinimą, parengus ir patvirtinimus žemės gelmių naudojimo planą ir kitas teisės aktų nustatytas procedūras, planuojamai teritorijai bus keičiama žemės sklypo paskirtis žvyro kasybai atviru kasiniu (karjeru), nustatant sklypų pagrindinę naudojimo paskirtį – kitą, o naudojimo būdą – naudingųjų iškasenų teritorijos.

PŪV teritorija šiaurine teritorijos dalimi ribojasi su žemės sklypu kad. Nr. 3347/0004:480 (žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio (kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai)). Šiaurės rytinėje dalyje PŪV plotas ribojasi su laisva valstybine žeme, su žemės sklypais kad. Nr. 3347/0004:325 (žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio) ir kad. Nr. 3347/0004:379 (žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio (kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai)). Vakarinėje teritorijos dalyje ribojasi su žemės sklypu kad. Nr. 3347/0004:107 (žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio). Pietinėje teritorijos dalyje ribojasi su žemės sklypu kad. Nr. 3355/0001:393. Šiaurės rytų ir rytinėje dalyje ribojasi su laisva valstybine žeme (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 20 punktas*).

PŪV teritorija nepatenka į vandenviečių sanitarinės apsaugos zonas. Artimiausia geriamojo gėlo vandens Daugų vandenvietė yra nutolusi 4,1 km atstumu šiaurės rytų kryptimi. Informacijos apie geologinius procesus, tokius kaip erozija, sufozija, karstas ar nuošliaužos vykstančius gretimoje teritorijoje ir jai artimoje aplinkoje nėra. Artimiausi geotopai nuo PŪV teritorijos šiaurės kryptimi nutolusi apie 3,0 km atstumu yra Maldzitalnio didkalvė (*Nr. 306*) ir šiaurės vakarų kryptimi apie 5,1 km atstumu nutolusi Treino didkalvė (*Nr. 305*) (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 21 punktas*).

PŪV sklypas nepatenka į valstybės saugomas teritorijas. PŪV vietovėje įsteigtų ar potencialiai Europos Bendrijai svarbių teritorijų ir jose randamų Europinės svarbos natūralių buveinių nėra. Artimiausias, apie 2,7 km atstumu nuo PŪV teritorijos nutolęs, yra Varčios pedologinis draustinis, apie 5,10 km atstumu *Natura 2000* buveinių apsaugai svarbi teritorija – Nedzingio ežeras. Remiantis saugomų rūšių informacinės sistemos 2018-04-25 išrašu Nr. SRIS-2018-13252917, PŪV teritorijoje neaptikta vertingų saugomų gyvūnų ar augalų rūšių (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 23 punktas*).

Pagal Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro kartografinės duomenų bazės duomenis PŪV teritorijoje nėra miško žemės, teritorijos paviršius – ariama žemė, pieva, natūralios ganyklos, užstatyta teritorija ir kita žemė. Arčiausiai, 0,140 km atstumu, nuo PŪV teritorijos nutolę III grupės apsauginiai miškai, pogrupis – laukų apsauginiai miškai. PŪV teritorija nutolusi 0,740 km atstumu nuo Europos Bendrijos svarbos miškų buveinės (*kodas 91E0*), t. y. Aliuvinių miškų su *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior*, 0,84 km atstumu – pievų buveinės (*kodas 6210*), t. y. stepinių pievų. (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 24 punktas*).

PŪV teritorija nepatenka nei į upių, nei į ežerų pakrančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Artimiausią hidrografinį tinklą telkinio apylinkėse sudaro apie 1,3 km į rytus esantis Svingio ežeras, apie 1,7 km į šiaurės rytus esantis Aukrakščio ežeras, už 1,0 km į vakarus tekanti Vinkšninės upė, kuri įteka į Nedzingės upę bei už 0,8 km į šiaurę tekanti Miesčionkos upė (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 25 punktas*).

PŪV teritorija yra Alytaus rajono savivaldybėje (26 570 gyventojų), Daugų seniūnijoje (2 568 gyventojai), Karliškių (53 gyventojai) kaime. Artimesnės gyvenvietės nuo PŪV teritorijos yra apie 0,27 km atstumu į šiaurę nutolęs Pavartėnų kaimas (29 gyventojai), į vakarų pusę ribojasi su Bogušiškių kaimu (25 gyventojai), apie 0,48 km atstumu į pietus nutolęs Šiukščiakalnio kaimas (33 gyventojai). Artimiausia gyvenamoji teritorija nutolusi 45 m atstumu nuo planuojamo kasybos darbų ploto, kitos sodybos yra nutolę toliau nuo PŪV teritorijos 70 – 283 m atstumu. Nuo PŪV teritorijos apie 4,5-5,0 km šiaurės rytų kryptimi yra nutolę Daugų seniūnijos visuomeniniai pastatai – Daugų Dievo Apvaizdos bažnyčia, Daugų Vlodo Mirono

gimnazija, Alytaus r. Daugų vaikų darželis, Alytaus r. meno ir sporto mokykla, Daugų ambulatorija, Alytaus r. Daugų ugniagesių komanda, Daugų seniūnija, profesinio mokymo įstaiga. Remiantis VI „Registru centras“ duomenimis, Teritorijų planavimo dokumentų registro (TPDR) duomenų baze PŪV teritorijai artimoje aplinkoje nėra suplanuotų naujų gyvenamųjų, visuomeninių ar rekreacinių teritorijų (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 27 punktą*).

Atstumai iki artimiausių nekilnojamojo kultūros vertybių teritorijų: apie 0,3 km iki Lietuvos kario Vlodo Dusevičiaus kapo (*kodas 31101*), apie 1,6 km iki Rimėnų senovės gyvenvietės (*kodas 17141*), apie 1,6 km iki Karliškių akmenų, vad. Mergos akmeniu (*kodas 1839*), apie 1,7 km iki Karliškių kalno, vad. Aukakalniu (*kodas 1840*), apie 2,8 km iki Lietuvos partizanų kovos ir žūties vietos (*kodas 29592*), apie 2,7 km iki kalno vad. Perkūnkalniu (*kodas 1841*) ir apie 2,5 km iki jo vizualinės apsaugos pozonio ribos (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 28 punktą*).

Remiantis Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, PŪV teritorija priklauso ypač raiškios vertikaliosios sąskaidos (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais), vyraujančių uždaru iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių (*V3H1-d*) (*PAV Atrankos informacijos III skyriaus 22 punktą*).

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

PŪV plotas apie 10,50 ha, iš jų – 0,24 ha plote kasybos darbai nevykdomi ir naudojami karjero priklausiniams, t. y. laikinai gruntui sandėliuoti ir pan. taip pat nebus kasama kelių apsaugos zonos, kuriose kasyba negalima (naudingosios iškasenos (žvyro) kasyba atviru kasiniu (karjeru) bus vykdoma apie 10,26 ha plote) (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 4 punktą*).

Naudingųjų iškasenų išteklių apskaičiuoti 2017 m. spalio 15 d. bendrame 10,43 ha plote ir aprobuoti 2018 m. sausio 19 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-25. Detaliai išžvalgyti spėjamai vertingi (331) žvyro išteklių bendrame 10,43 ha plote sudaro apie 1707 tūkst. m³, iš jų telkinį kertančios orinės ETL ir vietinės reikšmės kelio apsaugos zonos 1,13 ha plote – 181 tūkst. m³. Žvyras tinka automobilių kelių gruntams gaminti.

Bogušiškių žvyro telkinio naujo ploto naudingąjį sluoksnį sudaro viršutinio pleistoceno Baltijos posvitės kraštinių darinių fliuvioglacialinės nuogulos (*fIIIb1*), kurios sudarytos iš žvyro su įvairiagrūdžio smėlio tarp sluoksniais. Smėlio ir žvyro išteklių apskaičiuoti bendrai, naudingąją iškaseną vadinant žvyru, kadangi smėlis sutinkamas tik pavieniuose gręžiniuose ir atskiro bloko nesudaro. Naudingojo sluoksnio storis kinta nuo 8,8 iki 21,5 m, vidurkinis – 16,36 m. Vandeningos naudingosios iškasenos sluoksnis išskirtas visame plote pagal vidurkinį (prognozinį) gruntinio vandens lygį (138,00 m NN) ir jo storis kinta nuo 1,2 iki 8,0 m, vidurkinis – 7,04 m. Telkinio dangą sudaro augalinis sluoksnis ir tamsiai rudas, su priemolio ir smėlio lėšiais, žvirgždingas priemolis. Dangos storis kinta nuo 0,2 iki 2,8 m, vidurkinis – 0,89 m, iš jų augalinis sluoksnis sudaro 0,28 m. Dangos gruntas (augalinis sluoksnis, mineralinė danga) pagal žemės gelmių naudojimo planą bus laikinai sandėliuojamas ir panaudojamas šlaitams lėkštinti.

Nukalus virš naudingojo koldo dangą, sausas naudingasis koldas bus kasamas ratiniu frontiniu krautuviu *Case – 821* ir atvirkštinio kasimo ekskavatoriumi *Komatsu PC210*, pakraunant jį į autosavivartį *MAN (24 t)* ir išvežant iš karjero. Apie 50 % iškasto žvyro planuojama frakcionuoti pačiame karjere, tam bus naudojamas mobilus sijojimo įrenginys *Chieftain 2100*. Ekskavatoriumi iškastas apvandenintas žvyras bus sukamas į apsausinimo kaupą. Apsausėjęs žvyras krautuviu ar ekskavatoriumi pakraunamas į autosavivartį *MAN (24 t)* ir išvežamas iš karjero. Kasybos darbai priklausomai nuo žvyro poreikio bus vykdomi visus metus, 5 dienas per savaitę, viena (I) pamaina nuo 7.00 val iki 17.00 val. Sąlyginis skaičiuojamasis darbo dienų skaičius metuose – 250, vidurkinis skaičiuojamasis pamainos našumas žvyro gavyboje – 200 m³. Išekspluototą karjerą planuojama rekultivuoti į vandens telkinį, apsodinant

nulėkštintus karjero šlaitus augalais ir taip integruojant jį į esamą aplinką. Pagrindinius rekultivavimo darbus sudaro karjero šlaitų nulėkštėjimas ir išlyginimas, baigiamųjų kasybos darbų aikštelės sutvarkymas, žolinių augalų pasėjimas bei medžio želdinių apsodinimas. (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 5 punktas*).

Susisiekimas su telkiniu geras. Pagrindinis žaliavos išvežimas vyks technologiniu karjero keliu iki bendro naudojimo kelio – Pylimo gatvės, kuria patenkama į rajoninį kelią Nr. 1128 (Daugai – Meškučiai – Meškasalis), o juo galima pasiekti krašto kelią Nr. 128 (Naujieji Valkininkai – Daugai – Alytus).

Dangos kaupų kasimo ir rekultivavimo darbai atliekami vasaros sezono metu. Karjero rekultivavimo darbus numatoma užbaigti tik pilnai iškasus žemės sklype naudingą iškaseną. Telkinio rekultivacijos darbai prasidės antrais telkinio eksploatavimo metais, rekultivuojant išekspluatuotus plotus. Planuojamas naudoti telkinys bus iškastas ir rekultivuotas per 35 metus (iškasant 50 tūkst. m³ žvyro per metus). Išekspluotuoto telkinio rekultivacija bus baigta ne vėliau kaip 1 metai po pilno naudingojo klodo iškasimo planuojamoje teritorijoje. Išekspluotą karjerą planuojama rekultivuoti į vandens telkinį, apsodinant nulėkštintus karjero šlaitus augalais ir taip integruojant jį į esamą aplinką. Pagrindinius rekultivavimo darbus sudaro karjero šlaitų nulėkštėjimas ir išlyginimas, baigiamųjų kasybos darbų aikštelės sutvarkymas, žolinių augalų pasėjimas bei medžio želdinių apsodinimas.

Karjere nebus naudojamos jokios cheminės medžiagos. Mechanizmų eksploatavimo metu galimi atsitiktiniai naftos produktų išsiliejimai (prakiurus kasybos mechanizmo (buldozerio, krautuvo, ekskavatoriaus) kuro bakui ir pan.). Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius. Karjero teritorijoje numatoma laikyti tokį sorbento kiekį, kuris avarinėse situacijose leistų absorbuoti iki 400 l naftos produktų. Naftos produktų likvidavimo darbuose panaudotos priemonės ir sorbentai bus surenkami į polietileno maišus ir laikomi metalinėse talpose iki kol bus atiduoti atliekų tvarkytojams (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 6 punktas*).

Dyzelinis kuras ir tepalai kasybos mašinoms bus atvežami ir užpildomi specialiu transportu su užpildymo įranga. Kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas (išskyrus atsitiktinio smulkaus gedimo atvejus) karjere nebus atliekamas. Esant metiniam žvyro iškasimui 50 tūkst. m³, per metus bus sunaudota apie 48,81 t dyzelinio kuro. Karjero darbuotojų sukauptos mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos ir perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms. Per metus susidarys iki 1,2 t/m mišrių komunalinių atliekų. (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 9 punktas*). Apvandeninto naudingojo sluoksnio eksploatacija bus vykdoma be papildomo gruntinio vandens lygio žeminimo. Minimalus geriamo vandens poreikis (planuojama apie 5 darbuotojus) – 0,125 m³/per parą, 31,25 m³/ per metus (planuojamas pamainų skaičius – 250. Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje. Eksploatuojant planuojamą naudoti plotą bus nukasta apie 93 tūkst. m³ dangos grunto, iš jo apie 29 tūkst. m³ augalinio sluoksnio. Derlingasis dirvožemio sluoksnis bus saugomas kaupuose (voluose). Jiems parenkamos vietos, kuo arčiau rekultivuojamo ploto. Kaupų aukštis neturi viršyti 10 m, o šlaitų nuolydis – 30°. Jeigu derlingo dirvožemio sluoksnio kaupai išbus daugiau kaip dvejus metus, jie apsaugomi nuo erozijos ir defliacijos, apsėjant daugiamečių žolių mišiniais. Derlingasis dirvožemio sluoksnis kaupuose gali būti laikomas ne ilgiau kaip 20 metų (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 7 punktas*).

PŪV teritorijoje gruntinis bei paviršinis vanduo gamybiniais ir buitiniams tikslams nebus naudojamas. Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotekų sukauptimo rezervuaru. PŪV metu susidariusios buitinės nuotekos iš buitinių nuotekų sukauptimo rezervuarų, pagal sutartį su nuotekas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius.

Planuojama, kad nuotekų susidarys – 0,125 m³/per parą, 31,25 m³/ per metus (planuojamas pamainų skaičius – 250) (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 10 punktas*).

PŪV metu numatomi neorganizuoti oro taršos šaltiniai – kasybos darbai karjere (variklių degimo produktai, nudulkėjimas krovos metu) ir transporto eismas (variklių degimo produktai ir žvyrkelio nudulkėjimas transportuojant naudingąsias iškasenas sąlyginiu 100 atstumu iki asfaltuotos Pylimo gatvės). Apskaičiuota tarša į aplinkos orą darbų sklype metu (transport išmetamosios dujos, dulkės krovos metu) - anglies monoksidas 0,7106 t/m, angliavandeniliai 0,2640 t/m azoto oksidai 0,2340 t/m, sieros dioksidas 0,0189 t/m, kietosios dalelės 3,0032 t/m. Žaliavos transportavimo metu (variklių degimo produktai ir žvyrkelio nudulkėjimas vežant 100 m atstumu) – anglies monoksidas 1,1972 t/m, angliavandeniliai 0,4483 t/m, azoto oksidai 0,3331 t/m, sieros dioksidas 0,0261 t/m, kietosios dalelės 2,1584 t/m. Skaičiuojant teršalų, išsiskiriančių objekto eksploatacijos metu, sklaidą, buvo naudojama kompiuterinė programinė įranga „ADMS 5.2“. Atlikus teršalų sklaidos skaičiavimus, gautos maksimalios reikšmės: angliavandeniliai (LOJ) 0,5 val. koncentracija aplinkoje su fonu 0,0369 mg/m³, anglies monoksidas 8 val. koncentracija aplinkoje su fonu 0,61 mg/m³, azoto oksidai 1 val. koncentracija aplinkoje su fonu 63,0 µg/m³, metų koncentracija aplinkoje su fonu 5,3 µg/m³, kietosios dalelės (KD10) 24 val. koncentracija aplinkoje su fonu 30,4 µg/m³, metų koncentracija aplinkoje su fonu 19,3 µg/m³, sieros dioksidas 1 val. koncentracija aplinkoje su fonu 6,0 µg/m³, 24 val. koncentracija aplinkoje su fonu 4,0 µg/m³. Vadovaujantis modeliavimo rezultatais, matyti, kad esant pačioms nepalankiausioms taršos sklaidai sąlygoms, dėl numatomo karjero eksploatacijos, aplinkos oro teršalų koncentracijos neviršys žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių ar siektinų dydžių.

Dulkėjimui mažinti plačiausiai taikomas yra kelio paviršiaus drėkinimas švariu vandeniu. Laistymo periodiškumas priklauso nuo kelio dangos drėgmės, o ši tiesiogiai susijusi su aplinkos drėgme ir temperatūra. Šiuo metu nėra tokios praktikos ar metodikos, pagal kurią būtų galima operatyviai nustatyti kelio dangos ir oro dulkėtumo parametrus, todėl laistymo poreikis bus nustatomas vizualiai, kai kelias pradeda dulkėti, pravažiuojant sunkiasvoriu transporto priemonei. Laistymo periodiškumas priklauso nuo orų sąlygų ir intervalai siekia nuo 4 iki 1 val., pirmą kartą palaistant ryte prieš pradėdant darbą. Keliams laistyti PŪV organizatorius įsigys 5–7 m³ talpos vandens laistymo mašiną, vandenį ims iš karjere esančių vandens telkinių. PŪV organizatorius įsipareigoja vidaus įmonės taisyklėmis kontroliuoti, karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei privažiavimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h. Taip pat bus suformuoti dangos grunto pylimai, kurie sudarys dulkių ir išmetamųjų dujų sklaidos barjerus, transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 11 punktas*).

Pagrindiniai naudojami triukšmo šaltiniai yra atvirkščio kasimo ekskavatorius *Komatsu PC210*, krautuvas *Case 821*, sijojimo įrenginiai *Chieftain 2100* bei autosavivartis *MAN (24 t)*. Taip pat gali būti naudojamos ir kitų modelių panašių parametrų kasybos ir transporto mašinos. Triukšmo skaičiavimas atliktas naudojant Lietuvos standartą LST ISO 9613-2:2004 Akustika. Atviroje erdvėje sklindančio garso silpninimas. 2 dalis. Bendrasis skaičiavimo metodas (tpt ISO 9613-2:1996). Triukšmui slopinti bus supilamas 3 m aukščio ir 10-12 m pločio dangos grunto pylimas. Triukšmo skaičiavimai atliekami įvertinus 5 m kelio apsaugos zoną ir dangos grunto pylimą, dėl to atstumas iki gyvenamosios teritorijos padidėja 17 m. Atliekant skaičiavimus buvo vertinami atstumai, kada kasybos mechanizmai gali būti arčiausiai priartėję prie gyvenamosios aplinkos. Mažiausias atstumas nuo buldozerio, krautuvo, ekskavatoriaus ir autosavivarčio iki gyvenamosios aplinkos bus 45 m. Pirmiausia atliekami dangos darbai. Ekvivalentinis buldozerio *Komatsu D51 (99,0 kW)* keliamo triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 37,15 dB. Ekvivalentinis krautuvo *Case 821 (172,0 kW)* keliamo triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 32,91 dB. Ekvivalentinis ekskavatoriaus *Komatsu PC210 (125,0 kW)* keliamo triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje,

nutolusioje 45 m atstumu, 34,83 dB. Ekvivalentinis autosavivarčio *MAN (24 t) (235,0 kW)* triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 42,83 dB. Ekvivalentinis sijojimo įrenginio *Chieftain 2100 (82 kW)* triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 200 m atstumu (skaičiuojant triukšmo lygį keliamą sijojimo įrengimų imamas 200 m atstumas, o ne 45 m, kadangi sijotuvai stovės atokiau nuo kasybos šlaito), 37,52 dB. Maksimalus suminis triukšmo lygis, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje siektų apie 45,44 dB. Apskaičiavus gautas maksimalus triukšmo lygis, nes eksploatuojant telkinį karjero mašinos bus nutolusios didesniu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų (jų koordinatės nuolat keisis). Pagrindinis žaliavos išvežimas vyks technologiniu karjero keliu iki bendro naudojimo kelio – Pylimo gatvės, kuri patenkama į rajoninį kelią Nr. 1128 (Daugai – Meškučiai – Meškasalis), o juo galima pasiekti krašto kelią Nr. 128 (Naujieji Valkininkai – Daugai – Alytus). Arčiausiai grunto transportavimo kelio esanti gyvenamoji sodyba, nutolusi apie 70 m atstumu. Per parą keliu važiuos apie 30 sunkiasvorių automobilių (abiem kryptimis), 4 automobiliai per valandą. Apskaičiuotas ekvivalentinis kasybos mašinų ir grunto transportavimo keliu važiuojančio sunkiasvorio transporto triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 70 m atstumu, bus 37,42 dB (*PAV Atrankos informacijos II skyriaus 13 punktas*).

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. Derlingasis dirvožemio sluoksnis bus saugomas kaupuose (voluose). Jiems parenkamos vietos, kuo arčiau rekultivuojamo ploto. Kaupų aukštis neturi viršyti 10 m, o šlaitų nuolydis – 30°. Jeigu derlingo dirvožemio sluoksnio kaupai išbus daugiau kaip dvejus metus, jie apsaugomi nuo erozijos ir defliacijos, apsėjant daugiamečių žolių mišiniais. Derlingasis dirvožemio sluoksnis kaupuose gali būti laikomas ne ilgiau kaip 20 metų.

6.2. Esant sausiesiems orams, karjero vidaus keliai bus laistomi. Laistymo periodiškumas priklauso nuo orų sąlygų ir intervalai siekia nuo 4 iki 1 val., pirmą kartą palaistant ryte prieš pradėdant darbą. Bus suformuoti dangos grunto pylimai, kurie sudarys dulkių ir išmetamųjų dujų sklaidos barjerus. Karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei privažiavimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h, o kėbulai bus dengiami tentais.

6.3. Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius. Karjero teritorijoje numatoma laikyti tokį sorbento kiekį, kuris avarinėse situacijose leistų absorbuoti iki 400 l naftos produktų.

6.4. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už atrankos informacijoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.5. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą.

7.1. PŪV vieta nepatenka į Lietuvos Respublikos ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ saugomas teritorijas, todėl poveikis joms nenumatomas. Artimiausia PŪV teritorijai „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija yra apie 5,1 km nuo PŪV teritorijos nutolęs Nedzingio ežeras.

7.2. Pagal Alytaus rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo projekto (patvirtintas 2015-11-14 sprendimu Nr. K-328) žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį, PŪV teritorija patenka į lengvųjų žemių zoną, geros ūkinės veiklos žemių zoną parengtiniai išžvalgytų išteklių teritoriją. Lietuvos geologijos tarnuba prie Aplinkos ministerijos 2018-01-18 raštu Nr. 1-25 aprobavo pagal 2017-10-15 būklę Alytaus rajono Bogušiškių žvyro telkinio naujo ploto

detaliai išžvalgytus spėjamai vertingus išteklius (10,43 ha – 1707 tūkst. kub. m). Planuojamai teritorijai atlikus poveikio aplinkai vertinimą, parengus ir patvirtinimus žemės gelmių naudojimo planą ir kitas teisės aktų nustatytas procedūras, planuojamai teritorijai bus keičiama žemės sklypo paskirtis žvyro kasybai atviru kasiniu (karjeru), nustatant sklypų pagrindinę naudojimo paskirtį – kitą, o naudojimo būdą – naudingųjų iškasenų teritorijos.

7.3. Pagal pateiktus PŪV triukšmo skaičiavimų rezultatus ekvivalentinis buldozerio keliamo triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 37,15 dB. Ekvivalentinis krautuvo keliamo triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 32,91 dB. Ekvivalentinis ekskavatoriaus keliamo triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 34,83 dB. Ekvivalentinis autosavivarčio triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 45 m atstumu, 42,83 dB. Ekvivalentinis sijojimo įrenginio triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 200 m atstumu (skaičiuojant triukšmo lygį keliamą sijojimo įrengimų imamas 200 m atstumas, o ne 45 m, kadangi sijotuvus stovės atokiau nuo kasybos šlaito), 37,52 dB. Maksimalus suminis triukšmo lygis, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje sieks apie 45,44 dB. Pagrindinis žaliavos išvežimas vyks technologiniu karjero keliu iki bendro naudojimo kelio. Arčiausiai grunto transportavimo kelio esanti gyvenamoji sodyba, nutolusi apie 70 m atstumu. Per parą keliu važiuos apie 30 sunkiasvorių automobilių (abiem kryptimis), 4 automobiliai per valandą. Apskaičiuotas ekvivalentinis kasybos mašinų ir grunto transportavimo keliu važiuojančio sunkiasvorio transporto triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 70 m atstumu, bus 37,42 dB ir neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, reglamentuojamo ribinio dydžio.

7.4. Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 1998 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 125 patvirtintą „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodiką apskaičiuota tarša į aplinkos orą darbų sklype metu (transport išmetamosios dujos, dulkės krovos metu) - anglies monoksidas 0,7106 t/m, angliavandeniliai 0,2640 t/m, azoto oksidai 0,2340 t/m, sieros dioksidas 0,0189 t/m, kietosios dalelės 3,0032 t/m. Žaliavos transportavimo metu (variklių degimo produktai ir žvyrkelio nudulkėjimas vežant 100 m atstumu) – anglies monoksidas 1,1972 t/m, angliavandeniliai 0,4483 t/m, azoto oksidai 0,3331 t/m, sieros dioksidas 0,0261 t/m, kietosios dalelės 2,1584 t/m. ir neviršija aplinkos oro užterštumo normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“. Skaičiuojant teršalų, išsiskiriančių objekto eksploatacijos metu, sklaidą, buvo naudojama kompiuterinė programinė įranga „ADMS 5.2“. Atlikus teršalų sklaidos skaičiavimus, gautos maksimalios reikšmės: angliavandeniliai (LOJ) 0,5 val. koncentracija aplinkoje su fonu 0,0369 mg/m³, anglies monoksidas 8 val. koncentracija aplinkoje su fonu 0,61 mg/m³, azoto oksidai 1 val. koncentracija aplinkoje su fonu 63,0 µg/m³, metų koncentracija aplinkoje su fonu 5,3 µg/m³, kietosios dalelės (KD10) 24 val. koncentracija aplinkoje su fonu 30,4 µg/m³, metų koncentracija aplinkoje su fonu 19,3 µg/m³, sieros dioksidas 1 val. koncentracija aplinkoje su fonu 6,0 µg/m³, 24 val. koncentracija aplinkoje su fonu 4,0 µg/m³ ir aplinkos oro teršalų koncentracijos neviršija normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore vertinamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo patvirtinimo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatymo“.

7.5. Dulkėtumui mažinti karjero vidaus keliai bus laistomi. Bus suformuoti dangos grunto pylimai, kurie sudarys dulkių ir išmetamųjų dujų sklaidos barjerus. Karjero vidaus keliuose

transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei privažiavimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h, o kėbulai bus dengiami tentais.

7.6. PŪV metu susidariusios atliekos bus tvarkomos pagal Atliekų tvarkymo taisykles, perduodamos pagal sutartis atliekas tvarkančioms įmonėms, kurios yra registruotos atliekų tvarkytojų valstybiniame registre.

7.7. Artimiausia gyvenamoji teritorija nutolusi 45 m atstumu nuo planuojamo kasybos darbų ploto. Pagal VĮ „Registru centras“, Teritorijų planavimo dokumentų registro (TPDR) duomis, PŪV teritorijai artimoje aplinkoje nėra suplanuotų naujų gyvenamųjų, visuomeninių ar rekreacinių teritorijų.

7.8. Poveikio aplinkai vertinimo subjektai: Alytaus rajono savivaldybės administracija pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 5 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir šios veiklos galimo poveikio aplinkai, atsižvelgiant į patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei galimybes pagal teisės aktų reikalavimus juos keisti ir į pagal įstatymus vykdomo savivaldybės aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenis, pasiūlymų informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad PŪV reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamentas pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 1 p., atsakingas už planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, galimo poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, 2018-06-18 raštu Nr. (1-11 14.3.5 E)2-26578 teikęs pastabą dėl nepateiktų PŪV aplinkos oro taršos duomenų, įrodančių, kad oro tarša neviršys žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių verčių, įvertinęs papildytą informaciją 2018-08-14 raštu Nr. (1-11 14.3.5 E)2-34850 pateikė išvadą, kad Atrankos informacijoje atsižvelgta bei atsakyta į pateiktas pastabas bei pasiūlymus ir siūloma neatlikti PŪV poveikio aplinkai vertinimo. Alytaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 3 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, numatomų priemonių joms išvengti ar sušvelninti ir padariniams likviduoti, pasiūlymų informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad PŪV reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos Alytaus skyrius pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 2 p., atsakingas už galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį nekilnojamajam kultūros paveldui, 2018-06-12 raštu Nr. (9.38-A)2A-419 pasiūlymų ir pasiūlymų informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, neturi bei pasiūlymų, kad PŪV reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.9. PŪV teritorijoje nėra natūralių buveinių, saugomų rūšių, jų augaviečių ir radaviečių bei saugotinių vartybių ar jų fragmentų, todėl neigiamas PŪV poveikis biologinei įvairovei, natūraliems biotopams, artimiausioms gamtinėms, materialinėms ir kultūros paveldo vertybėms, nenumatomas.

7.10. PŪV teritorija nepatenka nei į upių, nei į ežerų pakrančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Artimiausią hidrografinį tinklą telkinio apylinkėse sudaro už 1,0 km į vakarus tekanti Vinkšninės upė, kuri įteka į Nedzingės upę bei už 0,8 km į šiaurę tekanti Miesčionkos upė, todėl PŪV neigiamo poveikio vandeniui, vandens telkinių pakrančių zonoms neturės.

7.11. Baigus išteklių gavybos darbus išekspluatuotą karjerą planuojama rekultivuoti į vandens telkinį. Iškastų karjero šlaitai bus nulėkštinti ir išlyginti, apsėti žole bei apsodinti krūmais ir medžiais.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus bei priemones, numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos PAV įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją UAB „Eurotransa“ planuojamai ūkinei veiklai – Alytaus r. sav., Daugų sen., Bogušiškių žvyro telkinio naujo ploto naudojimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Nurodoma atrankos išvados apskundimo tvarka.

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) teisės aktų nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliotas Aplinkos
agentūros direktoriaus pavaduotojas

apsaugos



Vytautas Krušinskas

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-09 - 12 RAŠTO NR. (30.2)-A4-7423
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Alytaus rajono savivaldybės administracija

El. p. info@arsa.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Alytaus departamentui

El. p. alytus@nvsc.lt

Alytaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El. p. alytus.pgv@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus skyriui

El. p. alytus@kpd.lt

Žiniai

Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos

EL. p. info@aad.am.lt